

Notitie (10)(2e)

Leerpunten mee te nemen bij een eventuele tweede Coronagolf

In deze notitie deelt de Federatie Landbouw en Zorg haar ervaringen met betrekking tot de Coronamaatregelen die zijn genomen bij de uitbraak van Corona en welke lering hieruit getrokken kan worden voor een mogelijk tweede golf. We verdelen deze punten over 2 categorieën:

1. Informeren
2. Veilige zorg blijven bieden en ruimte voor maatwerk

1. Informeren

Er is veel behoefte aan informatie over het Coronavirus. Bij de uitbraak was deze informatie niet voor handen, nu er meer steeds meer bekend wordt over het virus kan deze informatie bij een mogelijke tweede golf een belangrijke bedrage leveren van het voorkomen van verspreiding. Op het gebied van informatie is behoefte aan:

- Een soort expertise centrum / centraal punt waar landelijke aanbiederorganisaties terecht kunnen met verhelderende vragen en/of punten die nog uitgezocht moeten worden; als een soort beheerder van richtlijnen, en dan specifiek voor dagbesteding, kort verblijf en wonen (logeeropvang heeft bijvoorbeeld echt te lang geduurd omdat daar ook niemand specifiek mee bezig leek in de eerste periode van de crisis). Plus een plek waar dergelijk vraag-antwoord combinaties makkelijk te vinden zijn en een vorm waarin dit centrum kan sparren met de sector. Aanvullend hierop zou een expert-team kunnen zijn dat kan ondersteunen bij het maken van afwegingen op individueel casus-niveau.
- Een aanvullende punt daarbij was de afweging tussen landelijk (Overheid en RIVM) en lokaal (GGD) beleid. Hierbij kwam onze achterban regelmatig in een spagaat, zowel dat GGD's meer ruimte boden, als minder.
- In het algemeen ook meer kennis over de manier waarop het virus zich verspreid en in het bijzonder wat risicovolle situaties zijn. Bijvoorbeeld: "Wat is het risico bij langere tijd in met elkaar in 1 ruimte zijn?", "Wat is het verschil tussen binnen en buiten, of jong en oud", "Wat is de rol van aerosolen en in welk situaties is hun verspreiding het grootst (douchen, zingen)?" Deze kennis is nodig om heel gericht (afgestemd op situatie en doelgroep) maatregelen te kunnen nemen.

2. Veilige zorg blijven bieden

Bij de eerste golf zijn er algemene maatregelen aangekondigd en was niet duidelijk in hoeverre dagbesteding of zorg aan huis door konden gaan. Uit voorzorg hebben veel sectoren hun werk daarom gestaakt. Pas na de richtlijn van VWS over 'Dagbesteding aan kwetsbare mensen thuis' werd duidelijk onder welke voorwaarden zorg geboden kon worden. Duideijkheid over wat wel kan helpt om onnodige voorzichtigheid tegen te gaan. Wat hierbij helpt is:

Faciliteren gepaste zorg, aangepast aan de situatie:

- Direct inzetten op creatieve / Corona proof zorgcontinuïteit. Er was in de eerste fase voor al een schrikreactie waarin de neiging was vooral te sluiten. Een volgende keer zouden wij pleiten om niet te spreken van sluiting/stoppen, maar van overstaken op het bieden van zorg die bij die schaal van Corona-paraatheid op dat moment. Dan wordt de zorgcontinuïteit gemaximaliseerd en worden de effecten voor de cliënten beter beperkt.
- Laat zien wat wel kan: Niet alleen informeren over wat niet mag/kan, maar vooral aangeven wat wel mogelijk is en onder welke voorwaarden dat veilig kan (hang ook samen met het punt informeren). Een sterk punt vonden wij dat er veel ruimte werd gegeven aan de inschatting van de professionals/zorgverleners zelf, maar het zou fijn zijn om daar een nog scherper afwegingskader in mee te geven.

- Het faciliteren van veilig vervoer voor iedereen. Een voorbeeld van een good practice in deze is bijvoorbeeld Gemeente Amsterdam die in samenwerking met professionele vervoersbedrijven zorgde voor veilig vervoer naar dagbestedingslocaties.
- Voldoende beschikbaarheid van beschermingsmiddelen voor personeel buiten de (medische) zorg.
- Beter testen en toepassen van contactonderzoek kan zorgen dat eventuele uitbraken in de toekomst snel geïsoleerd worden. En het liefst zouden wij bij deelnemers/cliënten waarvan wij weten dat ze de afstand echt moeilijk kunnen bewaren ook preventief testen om ze alsnog wel deel te kunnen laten nemen.

Heldere financiële afspraken over alternatieve zorg en niet-geleverde zorg:

- Continuïteit van financiering als er aantoonbaar zoveel mogelijk invulling gegeven wordt aan zorgcontinuïteit.
- Waarbij flexibiliteit is om soms af te wijken van contractafspraken met financiers en budgethouders. Het duurde relatief lang voor dat duidelijk werd hoe hiermee werd omgegaan (administratief en m.b.t. uitbetaling). Daarnaast was er sprake van veel diversiteit in de wijze waarop verschillende partijen hier mee om gingen.
- Hierbij willen wij specifieke aandacht vragen voor de positie van veel (vooral kleinschalige zorgaanbieders) die in onderaanneming werken. Hoewel de financiële regelingen daarover vrij duidelijk waren, zochten instellingen erg lang naar absolute zekerheid voordat zij (en in veel gevallen is dat nog steeds niet gebeurt) hun dekking voor bijvoorbeeld dagbesteding niet doorzetten naar de onderaannemers.

Een dwingend landelijk verantwoordingskader voor gemeenten en zorgaanbieders

- De afgelopen maanden hebben laten zien dat gemeenten hun eigen verantwoordingsadministratie hebben ingericht inclusief aanvullende aanvragen, overeenkomsten en veel administratieve handelingen. Doordat elke gemeente dit apart deed, was de administratieve last voor zorgaanbieders onevenredig groot. Dit is onwenselijk. Een simpel landelijk verantwoordingskader zou helpen

Overig

- Creëren van mogelijkheden voor (flexibele) inzet van personeel. Hieronder valt onder andere een testbeleid waarbij zorgmedewerkers en cliënten met lichte Corona-gerelateerde klachten zich direct kunnen testen. Hierdoor blijft niet besmet personeel met klachten beschikbaar voor de zorg en kunnen risico's op besmetting van personeel worden verkleind. Ook hier is natuurlijk de beschikbaarheid van beschermingsmiddelen voor personeel belangrijk. Daarnaast is het in dit kader belangrijk dat het (juridisch) mogelijk is om personeel tussen bedrijven onderling uit te wisselen bij een te kort aan werk op de ene plek en krapte in personeel op de andere plek.

Tot slot:

Wij voelden ons tijdens de crisis gehoord en gezien door de ministeries en de VNG. Dit is een ervaring die we koesteren. Ook in de toekomst blijven we ons inzetten om de signalen van onze zorgboeren te delen.